

dr hab. Magdalena Jakubska-Szymiec

Poznań, 22.10.2020 r.

dziedzina: sztuki muzyczne

dyscyplina artystyczna – instrumentalistyka

**Ocena poprawionej pracy doktorskiej mgra Jakuba Jarosza dotycząca
części opisowej, sporządzona w związku
z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie
artystycznej - instrumentalistyka, wszczętym przez Radę Wydziału
Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie**

Ocena poprawionej części opisowej

Praca napisana niespójnym językiem polskim, stylistyka oraz składnia zdania (szczególnie w pierwszej połowie pracy do strony 93) na poziomie bardzo słabym. Pojawiają się niezręczności językowe, wtręty z mowy potocznej, nieznaną sposobu stosowania poprawnej interpunkcji oraz niejasności, wynikające z dosłownych tłumaczeń materiałów obcojęzycznych.

Autor powinien unikać wtrąceń mowy potocznej:

- s. 24 „W większości przypadków to klarneciści imali się gry na saksofonie jako instrumencie pokrewnym pod względem aparatu gry oraz ogólnie pojętej problematyki wykonawczej.”,

- s. 59 „Za jego namową urząd miasta, a przede wszystkim wydział kultury decyduje się użyć osoby Adolphe’a Saxa jako motoru napędowego do promocji miasta Dinant.”
- s. 75 „Nierzadko stanowi on inspirację do wypełnienia luki w repertuarze na recitalach dyplomowych.”
- s. 208 „Ta grupa muzyków, kompozytorów, a czasami nawet kompletnych amatorów, zainspirowana nowym członkiem rodziny instrumentów dętych drewnianych, sprawiła, że saksofon przetrwał trudne lata.”

Doktorant nie przykładą wagi do właściwego stosowania interpunkcji:

- s. 9 „Podobną barierę znajdzie się w rozwoju artystycznym Marcela Poota, który, tworząc grupę (...).”
- s. 14 „Posiada on bowiem cechy wspólne tych dwóch instrumentów, takie jak pojedynczy stroik czy barwa w poszczególnych rejestrach klarnetu, oraz ergonomię i ułożenie palców zaczerpniętą z fletu.”
- s. 21 „Odnaleźć można źródła świadczące o jego znajomości z Hectorem Berliosem, który, zainspirowany saksofonem, używał go w swoich kompozycjach.”
- s. 35 „Tym samym Fétis proponuje kandydaturę Julesa Demeura, który, przebywając w Paryżu, miał kontakt z nową wersją fletu, a jego umiejętności oraz wiedza miałyby poprawić poziom klasy.”
- s. 55 „Eric Sleichima był współzałożycielem Maximalist! i oraz członkiem zespołu *Ictus*.”

Pozostawienie jednolitych spójników na końcu wiersza (np.: w, i, a, o) nie jest zabronione przepisami ortograficznymi, jednak w pracy naukowej Doktorant powinien unikać tej niezręczności (s. 36,37,52,69,90,95,130,131,178,184,186).

Doktorant nie ustrzegł się nieścisłości rzeczowych:

- s. 5 „Niniejsza praca zawiera analizę wybranych dzieł, badania przedmiotu w postaci wywiadów z belgijskimi twórcami oraz metodę opisową nowatorskich problemów wykonawczych występujących w omawianych utworach.” – omawiana w podrozdziałach: „5.4 Problematyka wykonawcza” utworów *Élégie*

N. Beeckmanna oraz *Concerto* na saksofon tenorowy i fortepian J-B. Singelée'a, a także w podrozdziale „ 6.4 Problematyka wykonawcza” utworu G. Lonque'a *Images d'Orient* dotyczą przede wszystkim zagadnienia korekty intonacji:

- s. 98 „Dzieje się tak już w pierwszym takcie partii saksofonu, kiedy to dźwięk d^2 w większości instrumentów jest dźwiękiem intonującym za wysoko.(...) We wszystkich przypadkach zaleca się użycie chwytu alternatywnego – (1, 2, 3, 4, 5, 6, 8).”,
- s. 99 „Aby intonować niżej zaleca się grę odejmując klapę c' lub w skrajnych przypadkach c^2 .”,
- s. 99 „W celu obniżenia intonacji do dźwięku d^3 można dodać klapę 4 (C1,4) a do dźwięku b^3 w takcie 105-106 klapę 6 (P, 6) lub (1, 2, Ta, 6).”
- s. 112 „(...) połączenie legato dźwięków d^2 i cis^2 (...)”,

Opisana przez Doktoranta „problematyka wykonawcza” w powyższych przykładach jest poruszana i znana na poziomie edukacji Szkoły Muzycznej I i II stopnia i nie stanowi nowatorskiego opisanie problemu.

- s. 56-57 „To właśnie tam założył w 1928 r. Saksofonowy Kwartet Gwardii Republikańskiej, dla którego Jean Absil i Aleksander Glazunow napisali między innymi kwartet.” – ze zdania wynika, że obaj kompozytorzy napisali wspólnie jeden kwartet dla zespołu, co nie jest prawdą,
- s. 62 „Zadanie to przypadło Henri Pousseur, który napisał *Caprices de saxicare*, mobilny koncert na saksofon altowy, orkiestrę skrzypcową i perkusję.” – brak odmiany imienia i nazwiska kompozytora, koncert napisany na saksofon altowy, orkiestrę smyczkową i perkusję,
- s. 102 „W Paryżu klasa saksofonu prowadzona przez Saxa przy Konserwatorium Paryskim w latach 1857-1879 nie została ponownie otwarta mimo jego starań, a jej ponowne otwarcie nastąpiło dopiero w 1942 roku.” – klasa Saxa została zamknięta w roku 1870,
- s. 103 „Żeby dokładnie przyjrzeć się sprawie należy przedstawić osobę Eisy Hall i jej działań.(...) Około 1895 roku Claude Debussy otrzymał to niecodzienne zlecenie. Działał szybko, aby odebrać czek, ale całkowicie zapomniał ukończyć kompozycję.” – przytoczony epizod w tym akapicie jest nierzetelny, lakoniczny i niedokładny. Doktorant powinien zapoznać się z publikacją F. Lesure, *Claude Debussy: Letters 1884-1918*, Herman, 1980, s. 125.

Struktura pracy:

- bibliografia – brakuje wykazu publikacji nutowych, z których Doktorant korzystał w trakcie pracy nad dziełem artystycznym oraz analizą opisową wybranych utworów ,
- recenzent nie ma możliwości weryfikacji przeprowadzonych analiz utworów ze względu na brak wystarczających przykładów nutowych,
- brak informacji o źródle użytego cytatu [s. 25 „Dodając dobry gust muzyczny do wspaniałych umiejętności,(...)”, s. 34 „artystę z talentem rangi europejskiej”, „którego sława jest międzynarodowa, a talent ponad wszystkie spory”, „piękna jakość dźwięku, nienaganna intonacja (...)”],
- Doktorant użył dwukrotnie tego samego tekstu ze źródła [s. 17 „Działania Adolphe’a Saxa były także mocno odczuwalne (...) przypis 19, to samo s. 23 „Działania Adolphe’a Saxa były także mocno odczuwalne (...) przypis 38 ; s.18 „Adolphe Sax przejął obowiązki nauczyciela (...) przypis 23, to samo s. 23-24 „Sax przejął obowiązki nauczyciela saksofonu (...) przypis 40],
- w 98% pracy pisemnej Doktorant nie przykłada uwagi do właściwego umieszczenia odnośnika przypisu, najczęściej występuje on błędnie za kropką kończącą zdanie (s. 13 przypis 8 i przypis 9 występuje za przecinkiem, kropką ; przypis 10 i 11 występuje prawidłowo przed przecinkiem, kropką). Doktorant powinien zapoznać się z publikacją A. Wolański, *Edycje tekstów. Praktyczny poradnik*, Warszawa PWN 2008, s.236.

Niefortunne wydają się sformułowania:

- s. 29 „Nigdy nie uciekał przed racjonalnym pomysłem ich odbudowy i, na samym końcu, uruchomieniem produkcji na wielką skalę.” – niefortunne sformułowanie,
- s. 39 „Beeckman właśnie dodaje do swojej listy kompozycji – „Adagio i Rondo na saksofon i fortepian”, które, zarezerwowane na koncerty w przyszłym sezonie, jest jak wszystkie inne wspaniałe dzieła wybitnego profesora Konserwatorium w Brukseli. Nowa kompozycja Nazaire’a Beeckmana, dzieło, które miało swoją premierę podczas ostatnich konkursów w Konserwatorium zostało wydrukowane i edytowane przez M.J-B. Katto, w Brukseli.” – niezrozumiały sens zdania oraz nadmierna ilość interpunkcji w zdaniu,
- s. 40 „Pięciu studentów przystąpiło do konkursu, ponieważ stworzony w 1867 kwintet *Quintette de Fetis* (chodzi tutaj o kompozycję Fétisa napisaną na kwintet

saksofonowy) był interpretowany w 1870 roku. Fétis zmarł w 1871 roku tuż przed egzaminami. Klasa w tym roku liczyła 6 studentów.” – niezrozumiały sens zdania, w trzecim zdaniu błąd użytego czasu,

- s. 40 „Saksofon jest nowym instrumentem wprowadzonym do Konserwatorium. Powiązany jest z rodziną klarnetów, przez co wydobywanie dźwięku jest podobne; pojedynczy stroik wraz z płaską ładą ustnika, natomiast rezultat brzmieniowy i akustyczny jest kompletnie różny w tych dwóch przypadkach. Instrument ten występuje w 8 różnych wariantach, a 5 instrumentów zostało wykorzystanych w ekspresyjnym dziele napisanym przez Fétisa. Efekt jednak był trochę negatywny, gdyż ucho nie jest przyzwyczajone do nowego brzmienia, trochę ciemnego

i melancholijnego oraz dlatego, że wykonawcy nie byli w stanie wykorzystać w pełni potencjału nowego instrumentu.” – bardzo niefortunne tłumaczenie cytatu z języka obcego, niezrozumiały sens zdania,

- s. 41 „Po śmierci Fétisa, Nazaire Beeckman kontynuował swoją karierę do 1900 roku. Następnie klasę przejął jego były student Charles Poncelet, (1844-1903), laureat nagród konserwatorium, który pracował do 1903 roku, w którym umarł.” – niezrozumiały sens zdania,

- s. 41 „Moeremans był uważany jednego z najlepszych solowych saksofonistów na świecie. *Jako solista ze słynnym zespołem Gilmore’a zdołał reputację saksofonisty i nie miał sobie równych*” - bardzo niefortunne tłumaczenie cytatu z języka obcego, niezrozumiały sens zdania,

- s. 42-43 „Gdy Daneels pobierał lekcje harmonii, czytania a vista, historii muzyki i orkiestracji w Konserwatorium, uczęszczał także na zajęcia z Bageardem, który według Daneelsa był świetnym nauczycielem, lecz nie potrafił zagrać nawet dźwięku na saksofonie.” – zdanie wielokrotnie złożone, traci sens zrozumienia,

- s. 44 „Wojna francusko-pruska w 1870 roku okazała się bardzo szkodliwa dla saksofonu i rozwoju jego repertuaru, klasa bowiem została zamknięta.” - niefortunne sformułowanie,

- s. 45 „Otoczony swoimi studentami, którzy w przyszłości, idąc śladami swego mistrza, mieli nauczać na terenie Belgii i Luksemburga, odszedł na emeryturę w roku 1982.” – zdanie wielokrotnie złożone traci sens znaczenia,

- s. 46 „W 1981 roku Alain Crepin przejął klasę saksofonu liczącą 8 studentów. W skład klasy wchodzi głównie Belgowie oraz Luksemburczycy.” – błąd użycia czasu,

- s. 46 „Początkowo Crepin wziął przykład z Daneelsa, zachowując tendencje do wykonywania muzyki francuskiej, lecz na przestrzeni lat klasa saksofonu w Brukseli podążała za zmianami oraz nurtami kompozytorskimi na świecie bacznie przyglądając się sposobom nauczania w Paryżu.” – niezrozumiały sens zdania,
- s. 46 „W przeprowadzonym wywiadzie Crepin wspomina, że znaczący rozwój literatury na saksofon solo pozwala na obserwację rozwoju muzyki saksofonowej w drugiej połowie XX oraz w XXI wieku.” – niefortunne tłumaczenie cytatu z języka obcego, niezrozumiały sens zdania,
- s. 48 „ W okresie pełnienia różnych funkcji przez Daneelsa powstało wiele dzieł w Belgii, między innymi dzięki wysokiemu poziomowi, jaki reprezentował solistycznie oraz sławie Belgian Saxophone Quartet.” – niezrozumiały sens zdania,
- s. 49 „ Konserwatorium to miejsce, w którym profesorowie kształcą przyszłych solistów, nawiązując współpracę z kompozytorami. Uczelnia wyższa posiada zatem doskonałe warunki do promocji i rozpowszechniania muzyki. Ponadto jest to miejsce spotkań studentów z tego samego roku studiów, a także pozostałych lat edukacji muzycznej. Konserwatoria muzyczne można zatem uznać za pierwsze centra, które mogły przyczynić się do promocji muzyki, a zwłaszcza w kontekście dzieł na saksofon.” – niezrozumiały sens całego akapitu,
- s. 49 „ Konkursy muzyczne są bardzo ciekawymi imprezami umożliwiającymi odkrycie wielkich solistów, a w niektórych przypadkach są także źródłem powstawania nowych dzieł muzycznych, na co przemożny wpływ ma wykonywanie repertuaru obowiązkowego.” – niefortunne sformułowanie,
- s. 49 „Konserwatoria są najbardziej odpowiednim miejscem do promowania muzyki.” – stwierdzenie bardzo lakoniczne,
- s. 52 „ Ponadto różne królewskie konserwatoria na terenie Belgii starają się, w miarę możliwości i na poziomie dopasowanym do klasy, wyznaczyć to samo dzieło.” – niefortunne sformułowanie
- s. 56 „W historii saksofonu Adolphe’a Saxa odnotowano, że muzyka wojskowa pozwoiliła saksofonowi ujawnić się oraz stać się instrumentem popularnym w miarę upływu czasu.”,
- s. 59 „Kiedy w 1994 powstał pierwszy międzynarodowy konkurs saksofonowy w Dinant, stanowił początek pięknej historii, która wydaje się, że będzie trwała i rozwijała się, dopóki na świecie będzie zainteresowanie saksofonem

klasycznym.” – niezrozumiały sens zdania, nazwa konkursu powinna być napisana dużą literą,

- s. 59 „Kariera artystyczna każdego laureata poniżej omówionych konkursów jest barwna i rozwija się bardzo szybko. Fakt ten może świadczyć o randze i popularności zmagania.” – niezrozumiały sens zdania,

- s. 70 „Kandydaci wykonali *Variations Pathétiques*, mov. *Prestissimo con Fuoco* – Ida Gotkovsky na saksofon altowy i fortepian oraz utwór solo *Sonata no. 2 BWV 1003 Allegro Finale*, J.S. Bacha.” – brak odmiany nazwiska pierwszej kompozytorki, nieuzasadniony przecinek w zdaniu,

- s. 90 „Udało dokonać mu się to, czego Adolph Sax zawsze pragnął, czyli wprowadzić saksofon jako dyscyplinę oraz sprawić, aby instrument znalazł się na stałe w rodzinie instrumentów dętych – drewnianych.” - niefortunne tłumaczenie cytatu z języka obcego, niezrozumiały sens zdania,

- s. 91 „W 1829 otrzymał pierwszą nagrodę w dziedzinie skrzypiec, tak aby później wykorzystać swój potencjał w Operze komicznej w Paryżu oraz będąc skrzypkiem solistą w teatrze de la Monnaie w Brukseli, gdzie pełnił tę funkcję przez kolejne 16 lat (tj. do 1855 r.), wykorzystując okazję do skomponowania kilku niewielkich dzieł na balet, które zostały włączone do przedstawianych tam oper.” - niefortunne tłumaczenie cytatu z języka obcego, niezrozumiały sens zdania, nazwy instytucji powinny być zapisane dużą literą,

- s. 93 „To sprawiło, że jego kompozycje stały się ponadczasowe i służą saksofonistom dzijszego dziś, podczas gdy pozostałe dzieła z tego okresu zostały przykryte przez kurz i odeszły w zapomnienie.” - niefortunne tłumaczenie cytatu z języka obcego, niezrozumiały sens zdania, Autor pracy powinien się wystrzegać mowy potocznej w pracy naukowej,

- s. 102 „Zaprzestanie działań na rzecz saksofonu, a potem jego śmierć oraz musiały w jakimś stopniu wpłynąć na ograniczenie jego rozpowszechniania w kolejnych latach.” - niefortunne tłumaczenie cytatu z języka obcego, niezrozumiały sens zdania,

- s. 162 „Dzięki muzyce Lysighta oni słuchacze są w stanie poznać jej nowe oblicza, a sam kompozytor „ jest częścią tego cudownego nurtu, który jest zgodnością nowej muzyki.” - niefortunne sformułowanie,

- s. 182 „*Kotekan* został skomponowany na 4. Międzynarodowy Konkurs Adolphe’a Saxa, który się miał miejsce w listopadzie 2006 roku w Dinant w Belgii.” – niefortunne sformułowanie,

- s. 182 „Podzielił orkiestrę na trzy kwintety smyczkowe, które są umieszczone naprzeciwko siebie, tworzą i imitując różne głosy opierające się na technice rodem z Bali.” - niefortunne sformułowanie, niezrozumiały sens zdania,
- s. 183 „Piet Swerts uważa się w swojej pracy kompozytora za autodydaktyka.”
- niefortunne sformułowanie,
- s. 185 „Na ile tle saksofon solo wprowadza wijącą się w zmiennych kierunkach melodię przeważnie w wysokim rejestrze.” – niefortunne sformułowanie,
- s. 195 „Myślę, że muszę bardzo dziękować temu konkursowi.” - niefortunne tłumaczenie cytatu z języka obcego,
- s. 208 „Bardzo okresem znaczącym okresem jest pierwsze pół wieku oraz opatentowanie saksofonu, czyli druga połowa XIX wieku.” – niezrozumiały sens zdania,
- s. 209 „W Belgii, po wstrzymaniu zajęć saksofonu w Konserwatorium Brukselskim w 1903, także spowolnił także rozwój repertuaru.” – niefortunne sformułowanie, niezrozumiały sens zdania,
- s. 210 „Sam konkurs skupiał największe osobistości ze świata klasycznego saksofonu, a przede wszystkim wyznaczał wykonywanie belgijskiego repertuaru jako sprawę priorytetową.” – niefortunne sformułowanie, niezrozumiały sens zdania,

Konkluzja

Reasumując, należy stwierdzić, że praca mgra Jakuba Jarosza prezentuje ciekawe i wartościowe opracowanie mało znanego zagadnienia. Dzieło kompetentnie i solidnie wykonane pod względem artystycznym. Niepokoi jednak fakt, iż przedstawiona przez Doktoranta poprawiona część opisowa nadal zawiera bardzo liczne błędy językowe czy stylistyczne, które nie powinny mieć miejsca w pracy naukowej. W moim przekonaniu praca doktorska mgra Jakuba Jarosza nie spełnia wymagań art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku, tym samym nie przyjmuję pracy doktorskiej mgra Jakuba Jarosza.

dr hab. Magdalena Jakubska-Szymiec

